

НАВЧАННЯ НАПИСАННЯ НАУКОВИХ СТАТЕЙ

Надія Доронкіна

Національний технічний університет України «КПІ»

До складу найважливіших умінь необхідних для сучасних інженерів та науковців входить вміння писати наукові тексти. Одна з ознак професіоналізму полягає в тому, щоб послідовно та зрозуміло викласти свої думки, додержуючись певного стилю. Кожен жанр наукового дискурсу, для якого науковий стиль слугує форматом, має власні конститутивні ознаки, що характерні лише для нього.

Для того, щоб відрізнити один жанр від іншого використовують такі критерії, як розмір тексту, наявність певного структурного зразка, ступінь близькості тексту до цього зразка та спосіб реалізації, тобто канал.

Серед найважливіших жанрів наукових текстів поряд з монографією, лекцією, дисертацією та доповіддю, з якими мають справу науковці та інженери, важливу роль грає жанр наукової статті, оскільки кожен науковий результат має бути зафіксований у науковій статті [1, с.64-65].

Отже наукова стаття визначається як первинний жанр наукового дискурсу, що має середній розмір (більше, ніж тези та менше, ніж монографія), письмовий канал реалізації, систему посилань та вихідні дані [2, с.95-97].

Отже при написанні таких статей потрібно виконати такі дії:

Спочатку вибирають тему статті, яка стисло відображує предметну область. Тема повинна визначити термінологію, ступінь деталізації визначень та міркувань, зовнішні джерела для посилань автора, а також кількість та складність такого матеріалу, як таблиці, формули, схеми, та інші.

Наступний крок – складання чіткого плану статті. Для науково-технічних статей обов'язковими є такі підрозділи: вступ, опис використаних методів, опис результатів дослідження, обговорення результатів та висновки.

Головна мета вступного розділу полягає у формулюванні головних цілей та завдань, поставлених автором статті. У розділі потрібно розглянути такі теми: сутність наукової гіпотези, необхідна вступна інформація, причини початку досліджень, актуальність даної теми.

Для того, щоб оцінити цілі досліджень слід розглянути такі пункти: чіткий опис головної цілі досліджень, наявність протиріч при дослідженні, ступінь використання тематичної літератури, актуальність теми.

Методи проведення досліджень повинні відповідати на всі запитання, пов'язані з дослідженням. Опис методів повинен бути доступним, конкретним та логічним, щоб будь-який науковець з відповідною кваліфікацією та обладнанням міг провести подібний експеримент.

Результати роботи повинні підтвердити або спростувати гіпотезу, викладену у вступі. Дуже части розділ, що описує результати дослідження містить малюнки, графіки, діаграми, тощо.

Далі необхідно визначити приблизний об'єм майбутньої статті. Це пов'язано з ступенем деталізації та структурою твору.

Для автора – початківця дуже корисно ознайомитись з іншими науковими статтями. По-перше, їх можна використовувати як зразок, а по-друге, це дозволяє уникнути деяких недоліків.

Майже в кожному випадку написаний текст потребує перегляду та переробки. Лише дуже досвідчений автор одразу пише досконалий текст.

Слід уникати з одного боку мовних виразів, властивих художньому тексту, а з іншого – технічного жаргону. Мова наукової статті повинна бути простою та зрозумілою. Складні та довгі речення потрібно розділяти на кілька простих. Однак не треба пояснювати очевидні речі.

Необхідно суворо дотримуватись композиційної структури статті, яку вимагають фахові видання. Статт в області точних наук потребують широкого використання математичного апарату. Графічний матеріал слугує зручним інструментом, що сприяє наочності, і як наслідок кращому розумінню тексту.

Серед принципів написання наукових текстів найважливішими є такі: слід використовувати безособові речення, уникати використання повсякденних прикладів та бесіди з читачами, використовувати загальноживану термінологію предметної області, уникаючи жаргонізму. Необхідно структурувати текст, висвітлюючи головні логічні блоки, тобто твердження, припущення, висновки тощо.

Стаття повинна відображати розвиток наукової думки. Всі розділи повинні мати зворотній зв'язок між собою. Обов'язково повинні бути посилання на раніше опубліковані роботи з цієї тематики.

Крім того, окремі розділи статті повинні мати чітку логічну структуру.

Література:

1. Михайлова Е. В. Жанры научного дискурса // Языковая личность: жанровая речевая деятельность. - Волгоград: Перемена, 1998. – С.64-65
2. Михайлова Е. В. Конститутивные признаки научного дискурса Языковая личность: проблемы обозначения и понимания. - Волгоград: Изд-во Волгогр. пед. ун-та, 1997. - С.95-97;